

نام درس: جراحی دهان فک و صورت عملی 5
کد درس: 777135
مقطع و رشته: دکتری عمومی دندانپزشکی
تعداد واحد: کل: 2 واحد عملی
پیش‌نیازها: جراحی دهان فک و صورت عملی 4
زمان ارائه: نیمسال دوم 1404-1405
نام مدرس / مدرسین درس: دکتر هوشیار عباسی - دکتر امیرنجفی - دکتر زهتابیان - دکتر مرادی - دکتر محمدی
نام استاد مسئول درس: دکتر عباسی
محل آموزش: بخش جراحی

محتوای آموزشی بر اساس سر فصل دروس

اهداف کلی و ویژه:

- جلسه ۱: تسلط بر اکستراکشن دندان‌های مشکل‌دار فک بالا با حفظ استخوان.
- جلسه ۲: یادگیری تکنیک‌های ایمن و اصولی برای اکستراکشن دندان‌های مشکل‌دار فک پایین.
- جلسه ۳: مهارت در ایجاد فلپ و برداشتن استخوان برای دسترسی به دندان‌های نهفته.
- جلسه ۴: توانایی خارج کردن نهایی دندان نهفته و بخیه‌زنی دقیق و اصولی.
- جلسه ۵: انجام جراحی‌های اصلاحی (مثل اپیکالکتومی) برای آماده‌سازی بستر پروتز.
- جلسه ۶: مدیریت تروماهای دندانی، ری‌پوزیشن و تثبیت دندان‌های ضربه‌خورده.

جلسه ۷: تخلیه صحیح آبسه‌های داخل دهانی و مدیریت عفونت‌های حاد.

جلسه ۸: انجام بیوپسی از ضایعات بافت نرم و آماده‌سازی نمونه برای پاتولوژی.

جلسه ۱: تسلط بر اکستراکشن دندان‌های مشکل‌دار فک بالا با حفظ استخوان

اهداف ویژه:

انتخاب صحیح اورت و لیور متناسب با آناتومی دندان و جهت ریشه.

اعمال نیروی کنترل‌شده و پلکانی برای شکستن غلاف استخوانی بدون آسیب به دندان‌های مجاور.

خارج کردن کامل دندان به صورت یکپارچه و بررسی سلامت ریشه پس از اکستراکشن.

جلسه ۲: یادگیری تکنیک‌های ایمن و اصولی برای اکستراکشن دندان‌های مشکل‌دار فک پایین

اهداف ویژه:

مدیریت فشارهای لازم در محیط استخوان متراکم فک پایین.

رعایت احتیاط‌های لازم برای جلوگیری از آسیب به عصب آلوپولار تحتانی.

استفاده از تکنیک‌های تقسیم تاج (Sectioning) در صورت نیاز برای خارج کردن دندان‌های با ریشه کج.

جلسه ۳: مهارت در ایجاد فلپ و برداشتن استخوان برای دسترسی به دندان‌های نهفته

اهداف ویژه:

طراحی صحیح فلپ لثه (مانند فلپ سه‌گوش یا چهارگوش) برای دسترسی حداکثری و حفظ خونرسانی.

برداشتن استخوان پوشاننده تاج دندان با فرس یا مته به صورت ایمن و کنترل‌شده.

نمایش کامل تاج دندان برای آماده‌سازی جهت مرحله اکستراکشن.

جلسه ۴: توانایی خارج کردن نهایی دندان نهفته و بخیه‌زنی دقیق و اصولی

اهداف ویژه:

استفاده از اورت برای خارج کردن دندان از حفره استخوانی با کمترین تروما به بافت‌های اطراف.

تمیز کردن حفره خالی و اطمینان از عدم وجود بقایای دندان یا استخوان.

بخیه‌زنی دقیق لبه‌های فلپ برای بستن کامل زخم و تسریع بهبودی.

جلسه ۵: انجام جراحی‌های اصلاحی (مثل اپیکالکتومی) برای آماده‌سازی بستر پروتز

اهداف ویژه:

تشخیص دقیق زائده‌های استخوانی یا برجستگی‌های مزاحم در فک بالا یا پایین.

برداشتن بافت استخوانی اضافی با فرس یا قیچی استخوانی به شکل مورد نیاز.

صاف کردن لبه‌های استخوان و کنترل خونریزی پس از جراحی.

جلسه ۶: مدیریت تروما‌های دندان‌ها، ری‌پوزیشن و تثبیت دندان‌های ضربه‌خورده

اهداف ویژه:

تشخیص نوع شکستگی دنتالوئولار و جدا کردن قطعات شکسته از استخوان.

جایگذاری مجدد (ری‌پوزیشن) دندان‌های درآمیخته یا نیمه‌درآمیخته در موقعیت آناتومیک صحیح.

تثبیت دندان‌ها با اسپلینت یا سیم برای ایجاد محیط مناسب برای ترمیم لیگامان پریدونتال.

جلسه ۷: تخلیه صحیح آبسه‌های داخل دهانی و مدیریت عفونت‌های حاد

اهداف ویژه:

تعیین دقیق محل تورم و ایجاد برش مناسب برای تخلیه چرک.

شستشوی حفره با سرم نمکی یا محلول ضدعفونی کننده برای کاهش بار میکروبی.

قرار دادن درن لاستیکی در صورت نیاز برای تخلیه مداوم و جلوگیری از بسته شدن سریع زخم.

جلسه ۸: انجام بیوپسی از ضایعات بافت نرم و آماده‌سازی نمونه برای پاتولوژی

اهداف ویژه:

انتخاب تکنیک مناسب نمونه‌برداری (برشی یا پانچ) بر اساس نوع ضایعه.

برداشتن نمونه شامل بافت سالم و ضایعه برای تشخیص دقیق.

قرار دادن صحیح نمونه در محلول فرمالین و پانسمان محل نمونه‌برداری برای جلوگیری از خونریزی.

📌 شرح سرفصل‌های اصلی درس: جراحی دهان فک و صورت عملی 5

عنوان سرفصل	نام مدرسین
اکستراکشن دندان‌های مشکل‌دار فک بالا	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکتر زهتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی
اکستراکشن دندان‌های مشکل‌دار فک پایین	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکتر زهتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی
جراحی دندان‌های نهفته: ایجاد فلپ و برداشتن استخوان	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکتر زهتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی
جراحی دندان‌های نهفته: اکستراکشن و بخیه‌زنی	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکتر زهتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی

دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی	جراحی قبل از پروتز (اپیکالکتومی و اصلاح لثه)
دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی	درمان تروماهای دندانی و شکستگی‌های دنتوآلوئولار
دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی	تخلیه آبسه‌های داخل دهانی
دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی	بیوپسی ضایعات بافت نرم

✚ برنامه کاری روزانه در بخش / فانتوم :

- ✚ بررسی استریل بودن ابزار، آماده‌سازی میز جراحی و وسایل کمک دستی
- ✚ اطمینان از رعایت آسپسی، آماده‌سازی بیمار برای جراحی، پوزیشن مناسب
- ✚ ارائه ابزار به جراح، کنترل میدان دید، حفظ رتراکشن بافت نرم
- ✚ آماده‌سازی ابزار، کمک در کنترل خونریزی سطحی، حفظ میدان جراحی
- ✚ ارائه ابزار مناسب، حفظ رتراکشن، کمک در پانسمان و کنترل خونریزی
- ✚ شناسایی محل مناسب برش، آماده‌سازی وسایل، کمک به حفظ بافت نرم و تخلیه صحیح
- ✚ تمرین فوریت‌های پزشکی و جمع‌بندی

✚ روش‌های تدریس و رسانه‌های آموزشی :

- سخنرانی (Lecture)
- پانل بحث و گفت‌وگو (Panel Discussion)
- آموزش مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- آموزش مبتنی بر تیم (TBL)
- ارائه سمینار توسط دانشجو
- کار در کلینیک (Clinic)
- آموزش بر روی فانتوم (Phantom)
- گردش علمی (Field Trip)
- ایفای نقش (Role Play)
- استفاده از شبیه‌ساز (Simulator)

□ سایر موارد:

رسانه‌های آموزشی:

□ اسلاید (پاورپوینت) □ فیلم آموزشی □ پوستر □ ماکت □ مدل □ نمونه بیمار □ نرم‌افزار □ پمفلت □ جزوه □ سایر □

نحوه ارزشیابی دوره و تعیین نمره نهایی:

□ OSCE □ DOPS □ کوییز □ امتحان کتبی و عملی پایان دوره/ترم □
□ امتحان کتبی/شفاهی/عملی میان دوره/ترم □ پروژه □ تحقیق □ سمینار □
□ مشارکت در کلاس/حضور و فعالیت □
□ سایر موارد :

توضیحات	درصد از نمره نهایی کل	انواع ارزشیابی	روش ارزشیابی	
	40 درصد	حضور منظم در بخش - ارزیابی کیفی عملکرد - مشاهده نگرش و تعامل با بیماران	تکوینی	1
	60 درصد	آزمون مهارتی با چک لیست استاد - سوالات بالینی و کتبی بررسی پرونده و بازخورد استاد - ارائه شفاهی و مشارکت در بحث	تراکمی	2

منابع و مراجع آموزشی

Peterson LJ. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery □

□

Fonseca RJ. Oral and Maxillofacial Surgery [?]

[?]

Pedersen GW. Oral Surgery [?]

قوانین و مقررات بخش:

حضور کامل و فعال در تمامی جلسات.

رعایت دقیق اصول استریل و استفاده از تجهیزات حفاظتی (ماسک، دستکش، گان).

ثبت کامل اقدامات انجام شده در دفتر کارآموزی (Logbook).

رعایت اخلاق حرفه‌ای و احترام به بیمار.

مطالعه موردی و آمادگی قبل از هر جلسه عملی.

نام و امضای مدرس: دکتر عباسی-دکتر نجفی   نام و امضای مدیر گروه: دکتر عباسی   نام و امضای
مسئول EDO دانشکده: دکتر ندا مظفری
تاریخ تحویل: تاریخ ارسال: تاریخ ارسال:

پیوست 1:

جدول زمان بندی دوره/ترم آموزشی نیمسال دوم 1404-1405

نام مدرس / مدرسین	سرفصل دروس
-------------------	------------

اکستراکشن دندان‌های مشکل‌دار فک بالا	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی
اکستراکشن دندان‌های مشکل‌دار فک پایین	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی
جراحی دندان‌های نهفته: ایجاد فلپ و برداشتن استخوان	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی
جراحی دندان‌های نهفته: اکستراکشن و بخیه‌زنی	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی
جراحی قبل از پروتز (اپیکالکتومی و اصلاح لثه)	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی
درمان تروماهای دندانی و شکستگی‌های دنتوآلوئولار	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی
تخلیه آبسه‌های داخل دهانی	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی
بیوپسی ضایعات بافت نرم	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی

پیوست 2:

نمونه جدول بلوپرینت یا بودجه‌بندی سؤالات فصول یا جلسات درس جراحی دهان فک و صورت عملی 5

تعداد سؤالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری در کل آزمون			تعداد سؤالات	مدت زمان آموزش (ساعت)	عنوان سرفصل آموزشی	ردیف
حیطه مهارتی	حیطه نگرشی	حیطه شناختی				
1	1	1	3	3	اکستراکشن دندان‌های مشکل‌دار فک بالا	1
1	1	1	3	3	اکستراکشن دندان‌های مشکل‌دار فک پایین	2
1	1	1	3	3	جراحی دندان‌های نهفته: ایجاد فلپ و برداشتن استخوان	3
1	1	1	3	3	جراحی دندان‌های نهفته: اکستراکشن و بخیه‌زنی	4
1	1	1	3	3	جراحی قبل از پروتز (اپیکالکتومی و اصلاح لثه)	5
1	1	1	3	3	درمان تروماهای دندانی و شکستگی‌های دنتوآلوئولار	6
1	1	1	3	3	تخلیه آبسه‌های داخل دهانی	7
1	1	1	3	3	بیوپسی ضایعات بافت نرم	8

